

В зеленчуковата градина през май

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; доц. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 12.05.2022 Брой: 5/2022



Разсадопроизводство

Продължават грижите за разсадите за средноранно полско производство на домати, пипер, патладжан и краставици, които предстои да бъдат разсадени в началото на месеца. При продължително и трайно затопляне трябва да се засенчат съоръженията, в които се отглеждат разсадите. Да се проветряват редовно помещенията, за да не се повиши въздушната влажност, която е предпоставка за нападение от гъбни болести, листни въшки и др. Отново напомняме, че разликата между дневната и нощната температура в разсадното отделение не трябва да е повече от 6°C – 8°C , за да не се образува конденз по растенията и да не се създават условия за **“лъжливо сечене”**. Ако през периода има температурни депресии е възможно да се появи **„истинско сечене”**. Първите болни растения да се събират в торбичка и се унищожават извън помещението. Местата под тях се обеззаразяват чрез поливане с 2%-ов разтвор на син камък или амониева селитра ($3\text{--}4\text{ л/м}^2$). Останалите растения се третират с 0,12% инфинито СК по 25-50 мл/растение или пропамокарб 722 по 5 мл/м^2 .



Бращнеста мана по домати

Възможно е нападение от листни петносования – **черни листни петна, сиво гниене и листна плесен** при домати и **бращнеста мана и мана** при краставиците. Сивото гниене, черните листни петна, листната плесен и маната се развиват при висока въздушна влажност, а брашнестата мана – при ниска. В разсадното помещение трябва да се поддържа оптимален температурно-влажнен режим. При поява на **черни листни петна (алтернариоза)** се третира с: Азака 80 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Полирам ДФ 0,2%; Прев-Голд 200-600 мл/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-200 мл/дка. При поява на **сиво гниене (ботритис)** да се прилагат: Авалон 200 мл/дка; Геокс ВГ 50 г/дка; Еруне 40 СК 200 мл/дка; Претил 200 мл/дка; Пролектус 50 ВГ 80-120 г/дка; Сигнум 100-150 г/дка; Суич 62,5 ВГ 100 г/дка; Фолпетис 50 СК 250 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка. За борба с **листната плесен** са регистрирани ПРЗ: Еминент 125 МЕ 40-60 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Сигнум 100-150 г/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Фолпетис 50 СК 250 мл/дка. Срещу **мана** по краставици се третира с Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Икуейшън про 40 г/дка; Инфинито СК 120-160 мл/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка, а срещу **бращнеста мана** са регистрирани Вивандо 20 мл/дка (0,02%); Дагонис 60 мл/дка; Домарк 10 ЕК 50 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Колис СК 40-50 мл/дка; Легадо 80 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Сивар 80 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Трунфо 80 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка.



Неприятели по разсадите

От неприятелите по разсадите през този период могат да се срещат: **оранжерийна белокрылка, листни въшки, трипсове, доматен миниращ молец, акари**. За мониторинг и редуциране на популационната плътност се поставят лепливи уловки – жълти (за белокрылка и листни въшки), светлосини (за трипсове) и черни (за доматения миниращ молец). При необходимост се провеждат и третирания: срещу **оранжерийна белокрылка** се пръска с Абанто 75 мл/дка; Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Браи 50-112,5 мл/дка; Лимоцид 400 мл/дка; Клоузър 120 СК 20-40 мл/дка; Крисант ЕК 75 мл/дка; Натюр Брейкър 75 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Ороцид Плюс 80-800 мл/дка; Пирегард 75 мл/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Сиванто Прайм 56 мл/дка; Натуралис 75-100 мл/дка; срещу **листни въшки** се прилагат Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Делтагри 30-50 мл/дка; Клоузър 120 СК 20 мл/дка; Маврик 2 Ф 20 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Сиванто Прайм 45 мл/дка; Тепеки/Афинто 10 г/дка; Флипел 1-2 л/дка; Ширудо 15 г/дка. Срещу **трипсове** са ефикасни Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Дикарзол 10 СП 556 г/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Лимоцид 800 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Синеис 480 СК – 10-37,5 мл/дка, Натуралис 100-150 мл/дка. При установяване на **обикновен паяжинообразуващ акар** се прилагат Аполо 50 СК 30-40 мл/дка; Бермектин 50-100 мл/дка; Акрамайт 480 СК 20-25 мл/дка; Апачи ЕВ 30-100 мл/дка; Бутик 30-100 мл/дка; Валмек 15-100 мл/дка; Вертимек 018 ЕК 60 мл/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Зуум 11 СК 12,55-50 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Лаота 15-100 мл/дка; Натуралис 100-200 мл/дка; Ним Азал Т/С 0,3%; Нисоран 10 ВП 75 г/дка; Данитрон 5 СК 100 мл/дка; Флипел 1-2 л/дка; Флорамайт 240 СК 40 мл/дка; Ширудо 15 г/дка, а срещу **доматения миниращ молец** - Авант 150 ЕК 25 мл/дка; Алверде 240 СК 100 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-12 г/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Афърм 095 СГ 150 г/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Кораген 20 СК 14-20 мл/дка; Ним Азал Т/С 0,3%; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 150 мл/дка; Рапакс СБС 100-200 мл/дка; Синеис 480 СК 10-25 мл/дка.

Една седмица преди изнасянето на разсадите на открито се пръскат профилактично с някой по-широкоспектърен инсектицид като Делтагри 30-50 мл/дка; Клоузър 120 СК 20 мл/дка; Синеис 480 СК 10-25 мл/дка и фунгицидите Полирам ДФ 0,2% или Сигнум 0,1%.



Оранжерийно производство

Отглежданите култури са във фаза масово плододаване. В неотопляемите оранжерии започват първите беритби, а в отопляемите се провеждат масови беритби – 2-3 пъти седмично. Необходимо е внимателно да се подбират ПРЗ – с по-кратък карантинен срок. Задължително да се спазват карантинните срокове.

Поради повишаване на външните температури и интензивността на слънчевото греене трябва да се направи засенчване, там където все още не е направено. За целта се използва варов разтвор или готови смеси, които се предлагат в агроаптеките. За поддържане на въздушната влажност в съоръженията пътеките трябва да се оросяват няколко пъти през деня. Ежедневно или най-малко два пъти седмично посевите трябва да се обследват за нападение от болести и неприятели. Като източници на информация могат да се използват цветните лепливи уловки, които се поставят още при засаждане на растенията на нивото на върха. През вегетацията те следват нарастването на растенията. Листата, дръжките и плодовете с петна от болести, колонии от листни въшки, купчинки яйца, ларви, мини и др. се събират и изнасят от оранжерията и се унищожават.

По растенията в оранжерии могат да се наблюдават **болестите**, посочени при разсадите:

При домати това са: **черни листни петна (алтернария)**, **сиво гниене (ботритис)**, **листна плесен**. При нападение посевите се третират с ПРЗ, посочени при разсадите. На пазара се предлагат семена от сортове домати, устойчиви на **листна плесен**. Ако все пак се установят петна, растенията се пръскат с посочените ПРЗ.

При краставици: Основните болести, които могат да вредят при краставиците са **брашнеста мана и мана**. Много от сортовете краставици, отглеждани в оранжерии, са устойчиви на брашнеста мана. При чувствителните след поява се третира с препоръчаните при разсадите фунгициди. Осигуряването на отопление през ранните сутрешни часове ограничава нападението от **мана**. При наличие на подходящи условия за поява се пръска през 7-10 дни с посочените при разсадите средства. При краставиците вече има устойчиви сортове на това заболяване.

Неприятели

Вредят **оранжерийна белокрылка, листни въшки, трипсове, доматиен миниращ молец и обикновен паяжинообразуващ акар**. Могат да се използват продуктите, посочени при разсадите.

За борба с **галовите нематоди** чрез капковата система може да се внесе Видейт 10 Л 1 л/дка; Олреди 1 л/дка; Велум Прайм 37,5-62,5 мл/дка; Тервиго 500 мл/дка.



Полско производство

Предстои разсаждането на средноранни домати, пипер, патладжан и краставици. Срещу **поповото прасе** при домати и пипер може да се внесе Белем 0,8 МГ/Коломбо 0,8 МГ 1,2 кг/дка при разсаждане/сеитба.

На полето във фаза усилен растеж и развитие са ранните посеви зеле, лук, чесън, картофи, грах, бакла и фасул. При поява на **мана** по зелето, лука и граха се провеждат третирания с подходящи ПРЗ – Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Инфинито СК 160 мл/дка; Корсейт 60 ВГ 30-40 г/дка; Орвего 70 мл/дка; Сигнум 150 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка. По картофите са възможни нападения от **кафяви листни петна и картофена мана**. Срещу **маната** се третира с: Банджо 30-40 мл/дка; Банджо Форте 100 мл/дка; Витене Трипло Р 400-450 г/дка; Витра 50 ВП 150 г/дка; Дарамун 80 мл/дка; Димикс 500 СК 30-36 мл/дка; Дифлунова 100 мл/дка; Енервин СК 120 г/дка; Икуейшън про 40 г/дка; Инфинито СК 120-160 мл/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Корсейт 60 ВГ 15-20 г/дка; Манамид 100 СК 80 мл/дка; Полирам ДФ 180-200 г/дка; Ранман Туин Пак 20 мл/дка + 15 мл/дка прилепител; Ревус 250 СК 50 мл/дка; Ривал Дуо 250 мл/дка; Симбал Флоу 50 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Шампион ВП 150 г/дка. За борба с **кафявите листни петна** са регистрирани следните ПРЗ: Витене Трипло Р 400-450 г/дка; Полирам ДФ 180-200 г/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка. По разсадените вече ранни домати се следи за нападение от кафяви листни петна и мана, а при интензивни дъждове – и от бактериози. Срещу първите две се третира с ПРЗ, посочени при разсадите и оранжерийното производство, а срещу бактериалните петноснивания се прилагат: Купроксат ФЛ 0,3%; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП 0,3%.

Продължава борбата срещу **миниращата муха** по луковите култури и **зелевата муха** – по зелето. Борбата срещу посочените мухи се води срещу възрастните форми. Ефикасни са Дека ЕК/Деша ЕК/Дена ЕК/Полеци/Десижън 50 мл/дка. Извършват се 2 третирания през интервал от 7 до 10 дни. Срещу **зелевата муха** може да се внесе Форс 1,5 Г 300-500 г/дка преди или по време на разсаждането. Срещу **граховата листна въшка** може да се проведе третиране с Вазтак нов 100 ЕК 12,5 мл/дка; Суми Алфа 5 ЕК/Сумицид 5 ЕК/Оазис 5 ЕК 20 мл/дка. Ефикасни срещу **граховия зърнояд** са Суми Алфа 5 ЕК/Сумицид 5 ЕК/Оазис 5 ЕК 25 мл/дка. Първото пръскане е по време на цъфтежа, поради което трябва да се вземат мерки за опазване на пчелите. Често в посевите се наблюдават едновременно листни въшки и грахов зърнояд.

Листните зеленчуци салати и спанак, също лук и чесън за зелено и репичките, които се предлагат за свежа консумация да се третират само в краен случай, като задължително се спазват карантинните срокове. При пръскане на лукови и зелеви посеви към пестицидните разтвори се прибавя прилепител.

Да се спазват всички изисквания по прилагане, съхранение и транспорт на пестицидите, както и посочените на етикетите карантинни срокове. Да се води дневник за третиране на посевите, съгласно изискването на БАБХ.